

Handläggare
Frida Nordström
08-508 876 16**Till**
Miljöröteln

Förslag till Regional handlingsplan för grön infrastruktur i Stockholms län. Svar på remiss

Sammanfattning

Länsstyrelsen har skickat ut förslag till Regional handlingsplan för grön infrastruktur i Stockholms län på remiss. Det övergripande syftet med grön infrastruktur är att bidra till bevarande av biologisk mångfald och att främja ekosystemtjänsternas status och motståndskraft mot negativa förändringar och därmed stärka ekosystemtjänster som är viktiga för samhället i stort. Den remitterade handlingsplanen består av övergripande inledning, nulägesbeskrivning samt insatsområden och åtgärder.

Exploateringskontoret anser att de föreslagna åtgärderna är relevanta, men saknar en samhällsekonomisk konsekvensanalys som bland annat inkluderar kostnadsberäkningar för de kompletterande åtgärder som föreslås. Handlingsplanen borde i högre grad beskriva hur exploatering kan skapa möjligheter att stärka grön infrastruktur, genom exempelvis tillämpning av grönytefaktor eller i samband med dagvattenhanteringen. Behovet av skötselinsatser för att bibehålla den gröna infrastrukturen behöver prioriteras. Vidare anser kontoret att vattenförvaltningens arbete och de lokala åtgärdsprogrammets betydelse för den gröna infrastrukturen kan lyftas fram. Länsstyrelsens arbete med att ta fram en regional biotopdatabas och andra planeringsunderlag är viktiga åtgärder för länets gröna infrastruktur.

Exploateringskontoret
Miljö och teknikFleminggatan 4
Box 8189
104 20 Stockholm
Växel 08-508 276 00
exploateringskontoret@stockholm.se
Org nr 212000-0142
stockholm.se

Bakgrund

Länsstyrelserna har sedan 2015 ett regeringsuppdrag om att ta fram regionala handlingsplaner för grön infrastruktur. Handlingsplanerna är en åtgärd i regeringens proposition En svensk strategi för biologisk mångfald och ekosystemtjänster (prop. 2013/14:141).

Grön infrastruktur definieras av Naturvårdsverket som ett ekologiskt funktionellt nätverk av livsmiljöer och strukturer, naturområden, samt anlagda element som utformas, brukas och förvaltas på ett sätt så att biologisk mångfald bevaras och för samhället viktiga ekosystemtjänster främjas i hela landskapet.

Länsstyrelsen i Stockholms län har tagit fram ett förslag till handlingsplan som består av tre delar: övergripande inledning, nulägesbeskrivning samt insatsområden och åtgärder. Åtgärdsdelen inleds med allmänna förhållningssätt som länsstyrelsen rekommenderar. Här anges att de gröna kilarna som pekas ut i den regionala utvecklingsplanen, RUFS, är en viktig utgångspunkt för arbetet med att utveckla och bevara grön infrastruktur. För varje insatsområde ges en allmän beskrivning och motivering. Därefter listas förslag på prioriterade åtgärder - både åtgärder som redan pågår och förslag på nya åtgärder. Några insatsområden har fördjupningar. Bland annat lyfter handlingsplanen fram att det är särskilt prioriterat att bevara sammanhållna miljöer och spridningssamband för ekmiljöer och tallmiljöer eftersom länet har en viktig del av den nationella förekomsten.

Insatsområden har valts utifrån behovet av åtgärder för att bevara eller utveckla grön infrastruktur. Insatsområdena följer i stort miljömålsindelningens naturmiljömål. Friluftsliv och närnatur samt samordning, samverkan och långsiktighet har lagts till som kompletterande insatsområden.

Ärendets beredning

Länsstyrelsen i Stockholms län har skickat ut förslag till Regional handlingsplan för grön infrastruktur i Stockholms län (Dnr 106-2131-2015) på remiss till bland annat länets kommuner. Kommunstyrelsen har i sin tur skickat förslaget (KS 2018/330) till bland annat exploateringsnämnden för inhämtande av synpunkter senast den 10 april 2018. På grund av den korta svarstiden yttrar sig kontoret direkt till kommunstyrelsen utan att gå via exploateringsnämnden. Exploateringskontoret har hanterat remissen internt och nedan följer kontorets synpunkter. Kontoret har haft viss kommunikation med stadsbyggnadskontoret under ärendets beredning.

Exploateringskontorets synpunkter

Exploateringskontoret konstaterar att förslaget till Regional handlingsplan för grön infrastruktur i Stockholms län är ambitiöst. Hela Stockholmsregionen planerar för en stor utbyggnad av bebyggelse och infrastruktur där planering för en hållbar mark- och vattenanvändning ingår som en naturlig del. Ett led i detta arbete är att öka och tillgängliggöra kunskaperna samt stärka samverkan mellan olika regionala aktörer. Stockholms stad har sedan mitten av 90-talet arbetat med att kartlägga och planera för den gröna infrastrukturen på kommunal nivå.

Exploateringskontoret menar att Stockholms stad redan arbetar i enlighet med många av de föreslagna förhållningssätten och åtgärderna.

Nedan redovisas exploateringskontorets svar på länsstyrelsens frågor.

1. Är det rätt problemställning som identifierats i beskrivningen av insatsområdet?

Handlingsplanen beskriver behovet av att planera för ekosystemtjänster och grön infrastruktur i stadslandskapet. Problemställningarna kan däremot kompletteras med en beskrivning av skötselinsatser som erfordras för att upprätthålla de tjänster som den gröna infrastrukturen förser samhället med.

Klimatanpassning är ett viktigt insatsområde och en stor utmaning i samhällsplaneringen. Genom att återskapa ekosystemtjänster, exempelvis vid omvandling av redan i anspråkstagen mark, kan åtgärder bidra till att klimatanpassa den byggda miljön. Problemställningen kan därför med fördel kompletteras med de möjligheter som exploatering kan skapa.

Exploateringskontoret delar länsstyrelsens bild av att utmaningarna i arbetet med grön infrastruktur är stora, inte minst vad gäller kunskapen om kumulativa effekter där det är svårt att få en fullständig bild av den samlade påverkan från många mindre åtgärder.

2. Saknas något viktigt insatsområde?

Länsstyrelsen har valt att inte peka ut den byggda miljön som ett eget insatsområde eftersom alla naturtyper finns representerade där. Den byggda miljön bedöms därmed sammantaget täckas in

av de föreslagna insatsområdena. Exploateringskontoret har inga synpunkter på indelningen, men önskar att insatsområdena och åtgärdsförslagen tydligare visar hur exploatering kan skapa möjligheter att stärka grön infrastruktur. Stockholms stad planerar för en stor utveckling av bebyggelse och infrastruktur för att möta upp en ständigt ökande befolkning. I samband med exploatering görs insatser för att stärka den gröna infrastrukturen. Exempelvis ställer exploateringskontoret sedan oktober 2017 krav på grönytefaktor (GYF) för kvartersmark vid markanvisning av stadens mark. *Låt naturen göra jobbet* är en av fem hållbarhetsstrategier som tillämpas i Norra Djurgårdsstaden. Strategin innebär bland annat att grönska kan användas i tekniska system och samtidigt bidra till den biologiska mångfalden och ge en mer behaglig stadsmiljö. Exempelvis används vegetation och markbäddar för infiltration och fördröjning av dagvatten.

Exploateringskontoret konstaterar att insatsområdet *Samordning, samverkan, kunskapshöjning och vägledning* har stor betydelse. Den regionala samordningen, bland annat i form av gemensamt planeringsunderlag, är av stor vikt för en hållbar mark- och vattenanvändning i regionen. De gröna kilarna som pekas ut i den regionala utvecklingsplanen och som sträcker sig in mot Stockholms stads centrala delar utgör stommen i den tätortsnära gröna infrastrukturen.

3. Är insatsområdena/åtgärderna beskrivna på ett tydligt sätt?

Betydelsen av arbetet med vattenförvaltningen borde ha en mer framträdande roll i handlingsplanen. Stockholms stad arbetar aktivt med att ta fram lokala åtgärdsprogram för stadens vattenförekomster för att öka möjligheterna att klara miljökvalitetsnormer för vatten. Dagvattenhanteringen spelar en stor roll för om miljökvalitetsnormerna kommer att nås vilket kan uppmärksammas mer under kapitel 22 och 23.

4. Är åtgärdsförslagen relevanta? Saknas något, eller bör något strykas/ändras?

Exploateringskontoret instämmer i länsstyrelsens ställningstagande om att relevant kunskaps- och planeringsunderlag är en central del i arbetet med grön infrastruktur. Förståelsen för viktiga samband i landskapet och kunskapen om var de viktigaste förekomsterna av olika värden

finns behöver öka. Kontoret välkomnar därför åtgärder så som framtagande av regional biotopdatabas och andra länstäckande planeringsunderlag. För att få spridning och öka nyttjande av materialet är det viktigt att det finns lätt tillgängligt och möjligt att lägga in i kommunernas egna databaser.

5. Är åtgärdsförslagen rimliga/realistiska, dvs är det troligt att föreslagna aktörer kan/vill genomföra dem de närmaste åren? Inom nuvarande resurser, eller krävs extra resurser?

Handlingsplanen identifierar ett antal insatsområden med ett flertal åtgärder för genomförande. Exploateringskontoret anser att förslagen är relevanta, men saknar en samhällsekonomisk konsekvensanalys som bland annat inkluderar kostnadsberäkningar för de kompletterande åtgärder som föreslås.

Slut

Håkan Falk
Förvaltningschef

Göran Carlberg
Avdelningschef

Anders Johnson
Enhetschef